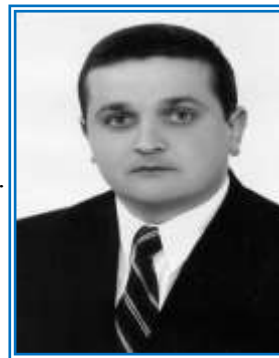

УДК 340.12

Луцький Мирослав Іванович,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри філософії права
та юридичної психології
Івано-Франківського університету права
імені Короля Данила Галицького

ФОРМУВАННЯ ІДЕЙ ФЕДЕРАЛІЗМУ У ГАЛИЧИНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ У ПОЛІТИКО-ПРАВОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗУНР

У статті досліджуються фактори формування ідей федерації Австрії та ЗУНР та передумови цих федеративних відносин. Особлива увага звертається на причини невдалих спроб Галичини у створенні автономії та дається оцінка діям українських парламентарів у створенні передумов для можливого оформлення федеративних відносин між Австрією та ЗУНР.

Ключові слова: ЗУНР, федерація, автономія, парламентарі, Головна Руська Рада.

Постановка проблеми. Історичний період перебування українських земель під короною Австрії є важливою складовою історії не тільки Західноукраїнських земель, а і цілої України. Наукова актуальність теми визначає малодослідженість цієї сторінки життя західноукраїнських земель, та беззаперечно важливий факт в історії становлення незалежної України. Соціальна значимість дослідження полягає у можливості порівняння поглядів та позицій очільників ЗУНР щодо визначення зовнішньої та внутрішньої політики держави з Наддніпрянською Україною у роки національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження даного питання в правовій науці України не відбулися в повній мірі. Існує необхідність та актуальність в подальшому вивченні політико-правових ідей українців у кінці ХІХ – на початку ХХ ст., яка полягає в практичній вагомості, у формі впливу на подальше правове бачення України.

Окремі питання цієї тематики досліджували та присвячували їм свої праці такі вчені: А. Великий, В. Довгопол, В. Домашевський, І. Кузич-Березовський, І. Нагаєвський, Л. Цегельський, С. Ярославин та ін.

Постановка завдання. Метою статті є комплексний теоретико-правовий огляд формування ідей федералізму у політико-правовій діяльності ЗУНР, визначення передумов цього та перспективи практичної реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виникнення та розвиток ідей федералізму в роки існування ЗУНР не було явищем новим. Ідеї федералізму визрівали в галицькому суспільстві з середини ХІХ ст. і були зумовлені рядом історичних причин. Так, формування перших федеративних ідей українців виникли в роки «Весни народів» 1848-1849рр. Ідеї українців в Австрійській державі представляла тоді Головна Руська Рада, заснована 2 травня 1848 року у Львові. Маніфестом від 10 травня 1848 року Рада

проголосила приналежність українського населення Австрії до національної єдності з усім українським народом царської Росії.

Вирішальним фактором до такого рішення став твір одного з її членів, отця Василя Падолинського «Голос Перестороги». Автором цієї праці ще в 1846 році було розглянуто чотири політичні концепції: українсько-польську, українсько-австрійську, українсько-московську та самостійницьку і висновком цього стало рішення, що українцям усіх земель необхідно об'єднатися та розвивати одну державну організацію для свого народу [7].

Беручи до уваги ідеї В. Падолинського та конкретну історичну обстановку, що складалася для українців Галичини, представники Головної Руської Ради, яку очолював єпископ УГКЦ Григорій Яхимович, взяли участь у слов'янському з'їзді в Празі в червні 1848 року, приєднавшись до федеративних змагань, ідею яких висунув чех Ф. Палацький.

Позитивні результати принесли перші революційні події, які відбулися в Австрійській монархії. 16 квітня 1848 року указом цісаря було скасовано панщину та проголошено Конституцію (25 квітня 1848). Крім того, відбулося скликання парламенту, до якого від українців увійшло 39 послів (парламентарів), які «приєдналися до змагань за права, за які виступили інші народи. Вони домагалися виділення Галичини, Закарпаття і Буковини в окремий коронний край при федеративній перебудові держави Габсбургів, і цю вимогу обстоювали послі в першому австрійському парламенті» [2, с. 116].

Здобутки революції виявилися нетривалими і у 1849 році революційні рухи було придушено, Конституцію скасовано і зроблено спробу повернутися до абсолютизму.

Загалом до прийняття у 1861 р. чергової Конституції Австрії ситуація для української нації залишалася нестабільною.

Ідея федералізму залишилася і частково знайшла своє втілення саме в Конституції 1861 року. Для Галицьких земель ця Конституція давала автономію з власним сеймом та депутатами до австрійського парламенту. Вже на 1861 рік Галичина мала 49 депутатів у нижній палаті, а Галицький митрополит був депутатом вищої палати парламенту – Палати панів.

Не зважаючи на це, українці продовжували політичну боротьбу. Здебільшого це відбувалось через те, що такого роду неповна автономія не забезпечувала всіх політичних прав населення. І тому така політична боротьба відбувалася у формі створення й діяльності політичних партій, боротьбою за відкриття різних навчальних закладів та розширення виборчих прав українців.

Ідея федералізму в кінці XIX століття мала доволі незрозумілий характер. Це пов'язано з оточенням цісаря, яке ділилося на дві великі групи. Одна група підтримувала правлячого австрійського імператора Франца-Йосифа I, зберігаючи імперію незмінною, а друга, підтримуючи наступника австрійського престолу Франца-Фердинанда, обговорювала питання федеративного устрою Австрії. Проте в Галичині в цей час з'являються роботи, які чітко висловлюють національні прагнення українців. Це, зокрема, «Ukraina ingredenta» Юліана Бачинського (1895 р.), «Самостійна Україна» Миколи Міхновського (1900 р.), та «Русь-Україна і Московщина-Росія» Лонгіна Цегельського (1901 р.) [5, с. 43]. Цими працями проголошувалася ідея утворення самостійної соборної держави в Україні. Такі далекосяжні стратегічні плани політичної еліти, вимагали відповідних тактичних дій, які б допомогли українцям вистояти та зберегти свою національну ідентичність.

До такої ідеї федералізму айстро-угорські чиновники ставилися по-різному. Щодо польської державної еліти, то для них це була перешкода приєднати Галичину до майбутньої Польської держави. Політика царської Росії була аналогічна Польській.

Австрійські урядові кола сприймали цю ідею також по-різному: з однієї сторони, боялися приєднання Галичини до Росії, а з іншої – розуміли, що піти на певні поступки українцям їх змусить саме життя. Тому, відповідно, урядовий табір Австрії розділювався на дві протилежні групи.

З початком ХХ ст. питанням федерації від української сторони займалися послі-українці до австрійського парламенту: отець Й. Фолис, М. Василько, д-р О. Романчук, д-р І. Горбачевський, д-р Є. Петрушевич, д-р К. Левицький, д-р Л. Цегельський, Галицький митрополит УГКЦ А. Шептицький та ін. [3, с. 194].

Варто звернути особливу увагу на вплив капітана австрійського Генерального штабу Василя Урбановича (уродженця Галичини) на формування українофільських позицій в австрійського принца Франца-Фердинанда, який був «завзятим українофілом» [6, с. 45].

Документи австрійського архіву свідчать, що коли архикнязь Фердинанд почав викладати у Вищій військовій академії у Відні, то заприятелював з капітаном Урбановичем. Ця дружба закінчилася в 1914 році, коли Урбанович побачив з другої машини смерть свого друга Франца-Фердинанда в Сараєві. Саме через капітана фон Урбановича, як іменує його віденський архів, тягнулися ниточки неофіційних переговорів, які вели українці з австрійськими урядовими чинниками.

Під час Балканської війни в 1912 році Франц-Фердинанд вів попередні переговори з багатьма прихильниками ідеї федеральної перебудови Австрії: чехами, словенцями, хорватами тощо. Зрештою, його зацікавила позиція українців. Через о. Йосипа Фолиса принц Фердинанд вирішив дізнатися про неї. Посол Фолис доручив це зробити авторові праці «Русь-Україна і Московщина-Росія», послові з Галичини Лонгинові Цегельському. Через кілька днів вимоги українців, написані німецькою мовою, були передані через канцлера графа Мерана Францу-Фердинандові. У цих вимогах було викладено такі позиції федералізму: українці в Австрійській федерації дістають автономію з окремим сеймом, депутати від українців до австрійського парламенту вирівнюються в правах з парламентарями інших народів, дістають право мати свої військові частини з українськими відзнаками та інше.

Капітан фон Урбанович згадував, що коли наступник престолу запитав його, хто б міг очолити ці українські військові частини, то він порадив йому генерала Станіслава Шептицького. Архикнязь з вдовolenням погодився на кандидатуру генерала Шептицького, і почалися таємні паради над здійсненням федерації Австрії.

С Шептицький в ранзі капітана був військовим аташе при російській армії під час японсько-російської війни. Засвоївши японську тактику тієї війни, він почав застосовувати її в австрійській армії і мав велику довіру архикнязя Фердинанда та австрійського генерального штабу» [4, с. 257-259].

Дані плани щодо співпраці не проіснували довгий час, так як швидко стали відомі в Росії. Царський уряд дуже боявся будь-яких поступок українцям в Австро-Угорщині, тому що подібних привілеїв могли вимагати тоді й українці в Наддніпрянщині.

Питання про федеральну перебудову Австро-Угорщини загострилися ще більше під час Балканської війни. Росія не бажала поступок Австрії українському населенню. На рішення австрійської влади дозволити відкриття українського університету в Східній Галичині з 1 вересня 1916 року, російський посол у Відні в ноті протесту заявив, що в разі відкриття такого університету для українців у Львові, Росія оголосить Австрії війну [5, с. 45].

Також небезпечною для російських планів щодо Галичини була особа наступника Франца-Фердинанда. Дослідник цієї проблеми в діаспорі І. Кузич-Березовський пише: «Вже добре відомо, що вбивство Франца-Фердинанда в Сараєві було здійснено з наказу Москви і за російські гроші» [4, с. 263].

Щодо української сторони, то похибка щодо стратегічних планів сталася саме у внутрішній політиці. Коли Австрійський уряд, оголосив про запис добровольців до українських військових частин, в австрійських урядових колах постало питання про військового командира для них. Вибір впав на генерала С. Шептицького. Керуючись лише вузько партійними інтересами, а не здоровим глуздом та стратегічними й тактичними розрахунками, посол до австрійського парламенту, радикал К. Трильовський категорично запротестував проти кандидатури С. Шептицького. Таке нерозумне рішення і було першою фатальною помилкою в стратегії української державності.

Як видно із спогадів капітана фон Урбановича, С. Шептицький у приватних розмовах із ним ніколи не цурався свого українського родоводу, а при повідомленні, що йому у федеративній Австрії можуть довірити командувати українськими військовими частинами, заявив, що «це було би для нього великим довір'ям і честю» [4, с. 259].

Українські політики, у тому числі й фон Урбанович, прекрасно розуміли, що в стратегічних планах державності такий командир українських військових частин в австрійській армії за сприятливих обставин міг би стати головнокомандувачем української армії. На той час кандидатура С. Шептицького підходила для такої посади найкраще: він мав вищу військову освіту, був братом митрополита УГКЦ, мав титул графа, служив в австрійському генштабі і виявляв готовність повністю віддатися українській справі.

Але не тільки особисті якості мали перевагу саме для кандидатури Станіслава Шептицького. Коли почалася Перша світова війна, українських офіцерів та старшин до складу австрійської армії входило небагато, і ті були розкидані по її різних діючих частинах. Непідготовлені українські добровольці потребували старшин й офіцерів-кадровиків. У випадку якщо на чолі УСС був генерал С. Шептицький, то під його команду пішли б і українські добровольці і кадрові австрійські офіцери – чехи, словаки, хорвати. Таким чином, був би підготовлений і вишколений кістяк українських військових частин, які в майбутньому не тільки не стали б гарматним м'ясом у Першій світовій війні, але й ядром української армії.

Але цього не врахували українські радикали-соціалісти, які виступили проти кандидатури генерала Шептицького. За пропозицією К. Трильовського українські військові частини очолив відставний лейтенант, прекрасний педагог і вихователь (але не фахівець військової справи і не стратег) директор Рогатинської гімназії М. Галущинський. Жоден австрійський офіцер-кадровик не захотів піти під командування лейтенанта запасу. Цим скористалися австрійці та поляки.

Це потягнуло за собою ряд негативних для української сторони моментів. Австрійці дали 18 українців-офіцерів та старшин (у тому числі й запасу) для українських стрільців, а поляки, знаючи, що австрійці радикалам не довіряють, зробили у Відні все можливе, щоб українських військових частин не було зовсім. Ситуація загострилася ще більше із смертю Франца-Фердинанда. Разам із його смертю українські урядовці втратили вплив на австрійські офіційні кола.

Внаслідок таких прорахунків українці дістали тільки один Легіон Українських Січових Стрільців чисельністю 2,500 осіб. Обидві помилки радикалів проявилися у 1918 р.: по-перше, мала кількість стрільців не дала змоги утримати Львів; по-друге, вони

прибули запізно, і поляки до того часу вже мали свою армію, яка чисельно переважала стрільців [11, с. 28].

Перша світова війна, перевернула плани українців, залишивши для них найстрашніші наслідки: тисячі розстріляних і замордованих; пограбовані бібліотеки й архіви, знищені українські товариства й репресовану українську інтелігенцію [6, с. 42].

Після смерті цісаря Франца-Йосифа I австрійський престол зайняв його син Карл Габсбург, який мав постійні контакти з українськими парламентарями у Відні. Тому вже із середини 1916 року знову почалися напівофіційні переговори щодо ідеї федералізму на теренах імперії.

5 листопада 1916 року українські парламентарі у Відні самоліквідували Українську Загальну Раду, а «керівництво українськими парламентарями у Відні К. Левицький передав послові д-ру Євгену Петрушевичу, який більше орієнтувався на свої власні сили, тобто на самостійницький, але досить обережний курс» [6, с. 62]. Приводом до цього стала домовленість німецького кайзера Вільгельма II та австрійського цісаря Франца-Йосифа I про відновлення Польської держави та її формальне проголошення. Після формального проголошення держави польські політичні лідери повели шалену агітацію проти ідеї Української Держави, внаслідок чого почалася боротьба всіх польських сил і засобів за прилучення Східної Галичини до складу Польщі [6, с. 61].

Залишаючись все ще в складі Австро-Угорщини українські послы, які діяли в австрійському парламенті, почали активніше захищати українську ідею. 30 травня 1917 р. Є. Петрушевич зробив у парламенті заяву, що землі колишнього Галицько-Волинського королівства є українськими, а тому ніяким чином не можуть увійти до складу Польської держави проти волі українського народу, бо це буде явним насиллям над принципом самовизначення народів. Приводом до цього стало взяття влади в Києві Центральною Радою, яка довго не мала визначеного політичного курсу. Власне після цієї події українців політична ситуація круто змінилася.

Остаточо до ідеї федералізму австрійське керівництво повернулося аж весною 1918 р. Заслугою цього стали декілька факторів. Після проголошення автономії УНР у складі Росії посол К. Левицький 19 грудня 1917 р. наголосив, що «Галичина творить неподільну і непозбутню спадщину української нації і тому може або в цілості залишитись при Австрії, або так само в цілості з'єднатись з Українською Народною Республікою, що відповідало б ідеалові української нації» [6, с. 63].

Тим часом посол митрополит А. Шептицький у Палаті панів наголосив, що якщо Австрія не врахує прав українського народу, то українці змушені будуть звертатися до міжнародного трибуналу.

Вже на переговорах у Бресті деякі країни готові були визнати незалежну Україну, але до цього на той час уряд УНР був, з певних причин, неготовий. Тільки коли Троцький та іноземні послы (генерал Гофман) заявили, що готові вести переговори із суверенною державою, Центральна Рада заднім числом прийняла IV Універсал про самостійність України.

Молодий цісар Карл вирішуючи питання майбутньої перебудови держави неодноразово вів переговори з українськими послами, зокрема з віце-президентом австрійського парламенту І. Романчуком, міністром охорони здоров'я І. Горбачевским, Є. Петрушевичем, К. Левицьким, членом Палати панів митрополитом А. Шептицьким тощо. Усі представники від різних народів рекомендували цісареві Карлові I змінити державний устрій, увівши цісарським едиктом федеральну конституцію. Цю ідею підтримали представники словенців, хорватів, українців та інших народів [10, с. 185].

Варто вточнити, що готуючи переворот весною 1918 р. серед українських представників не було жодного військового, тобто планувався чи не перший мирний переворот. Проте, уже на кінець вересня цього ж року ситуація в самій Австрії щодо плану її мирної перебудови погіршилася. Проти такої перебудови виступив чеський посол Масарик, а французький прем'єр Клемансо почав тиснути на президента Вільсона, щоб розділити Австро-Угорщину.

Зважаючи на ці умови, мова про мирний переворот вже не велася. Військовий керівник перевороту в Галичині поручник Петро Бубела з помічником сотником Любомиром Огоновським та підхорунжим УСС Дмитром Палієвим перевірили всі склади, розіслали на місця військових кур'єрів з усними інструкціями, перевірили стан усіх військових частин, призначили всіх військових комендантів на місцях, організували й підтримували зв'язок із сотнями січових стрільців, які стояли на той час у Буковині, готували детальний план захоплення Львова й околиць [10, с. 188]. Попри те, коли було вислано кур'єра на Буковину до стрільців з наказом негайно прибути до Львова, січові стрільці наказ не виконали. На це було кілька причин. По-перше, стрільці були деморалізовані соціалістичною пропагандою. По-друге, була досить складна ситуація в Буковині. По-третє, сотник Д. Вітовський не бажав виконувати накази членів конституанта (українських послів до австрійського парламенту), бо, як соціаліст, не поділяв їхніх поглядів. Ситуацію врятувало те, що Д. Вітовському запропонували посаду керівника перевороту, та Архикнязь Вільгельм Габсбург переконав Вітовського із стрільцями їхати до Львова. Але час було вже втрачено. Д. Вітовський прибув до Львова і очолив команду 30 жовтня, а вже в ніч 1 листопада відбувся у Львові переворот [8].

Як згадувалося вище ще до проголошення Конституанта та Маніфесту цісаря Австрії, питання Галичини вже розглядалося на міжнародній Брестській конференції, де під тиском Німеччини й українських представників від Центральної Ради 8 лютого 1918 року був підписаний таємний додаток, у якому Австрія погодилася до 20 липня 1918 року внести до Державної Ради проект закону про перетворення Галичини й Буковини в окремий коронний край. Цей договір підписали прем'єр Е. Зайдлер та міністр закордонних справ Австрії граф Чернін, послі в Бресті від України О. Севрюк, М. Любинецький та М. Левитський. Проте цей додаток був знищений 16 липня 1918 року заступником міністра закордонних справ Німеччини Фрайгером фон Бусше [2, с. 125].

Ще на крок до перевороту наблизилася Галичина та деякі інші народи, які разом з українцями Галичини ще недавно вели переговори про федеративну перебудову Австрії, вичікуючи слушного моменту. Посли-українці добре знали, що на території Галичини під різними приводами було багато польських військових, стояла 150-тисячна австрійсько-мадярська армія, яку не просто було нейтралізувати нашим мало чисельним військом. До того ж мадярські частини вже залишили після себе в 1917 році таку кількість невинно страчених та замордованих, що після виступу українського посла в австрійському парламенті д-ра В. Загайкевича про ці звірства заговорила вся Європа [6, с. 62].

Приводом того, що 18 жовтня 1918 р. політичні діячі Галичини створили Національну Раду у Львові та проголосили Конституанту стали два наступні моменти: перший – галичани знали про прихід до влади гетьмана Скоропадського в Наддніпрянщині, де ситуація була вкрай нестабільною, і тому не могли передбачити, якою буде реакція австрійських бюрократів на проголошення самовизначення українців; другий – політична еліта Східної Галичини готова була радше залишитися на правах автономії в складі Австрії, між попасти під владу більшовиків [9, с. 137].

У боротьбі за державність українці Східної Галичини опинилися у становищі, подібному до того, в якому перебувало українське населення на сході. Як і треба було сподіватися, поляки також претендували на Східну Галичину. Виник конфлікт між двома народами за територію. 1 листопада 1918 р. до влади в Галичині внаслідок збройного повстання прийшла Національна Рада. Вона прийняла 13 листопада Тимчасовий Основний Закон про самостійність українських земель колишньої Австро-Угорської імперії й утворення на цих землях Західноукраїнської Народної Республіки. Одночасно було визначено склад уряду – Державного секретаріату. Його очолив К. Левицький (президент Ради державних секретарів). Державний секретаріат закордонних справ очолив В. Панейко.

Розв'язуючи внутрішні питання державного будівництва, уряд ЗУНР надавав виняткового значення зовнішньополітичній діяльності. Вона зводилася до двох основних напрямів: 1) відносини з Наддніпрянською Українською Народною Республікою; 2) визнання ЗУНР іншими державами, передусім Антантою.

Головною метою ЗУНР було досягнення державного об'єднання з іншими територіями української нації, по-перше, як втілення в життя віковичного прагнення українського народу до державної єдності, а по-друге, як засіб об'єднати сили в боротьбі проти експансії Польщі на українські землі. Такі устремління збігалися з інтересами УНР, бо Директорія теж розраховувала на допомогу у розв'язанні політичних і державних проблем. Дипломатичні відносини з УНР завершилися підписанням 1 грудня 1918 р. у Фастові передвступного договору. Він був схвалений 3 січня 1919 р. Українською Національною Радою у Станіславі, а 22 січня 1919 р. на Софійській площі в Києві делегати ЗУНР привселюдно і в присутності представників інших країн обмінялися відповідними грамотами з керівництвом УНР про злуку УНР і ЗУНР [1].

Варто все ж таки зазначити, що старання українського народу принесли позитивний результат, але не на тривалий час. У Відні Петрушевичу таки вдалося добитися того, що прем'єр-міністр Австрії Лямаш відіслав телеграмою до австрійського намісника Львова наказ передати владу українцям, але поляки його перехопили, тому позитивно доля українців не вирішилася [11, с. 28].

Висновки. Таким чином, розкриваючи поставлену мету можна прийти до таких висновків:

1. Ідеї оформлення федеративних відносин Галичини та Австрії були зумовлені політичною ситуацією 2 пол. XIX – початку XX ст., початком яких стали події 1948-1949 рр., які в історії носять назву «Весна народів»;

2. У роки Першої світової війни та діяльності ЗУНР відбуваються перші дієві кроки в реалізації планів на федерацію з Австрією, що, незважаючи на це, не дає очікуваних результатів;

3. Неспроможність реалізації федеративних ідей у роки ЗУНР була зумовлена в основному розбіжностями українських парламентарів у внутрішній політиці.

Список використаних джерел

1. Дипломатична діяльність ЗУНР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/10/1036.html>.
2. Великий А. З літопису християнської України / А. Великий. –Т. VIII. – Рим: Вид-во ОО. Василян, 1976. – 279 с.
3. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. / Я. Й. Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.

4. Кузич-Березовський І. Березівське боярство на тлі історії У країни / І. Кузич-Березовський. – Детройт, 1962. – 320 с.
5. Мацькевич М. Політико-правові підстави та передумови для можливого оформлення федеративних відносин між Австрією та ЗУНР / М. Мацькевич. – К. : Юридична Україна, 2010. – С. 41-48.
6. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття / І. Нагаєвський. – Київ, 1993. – 413с.
7. Падолінський В. Слово перестороги / Переклад з польської Ф. І. Стебля. – Сянок, 1848 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/perestor/sloworus.htm>.
8. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Злука УНР і ЗУНР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://histua.com/istoriya-ukraini/novitnij-chas/progoloshennya-zunr-zluka-unr-i-zunr>.
9. Рибалка І., Довгопол В. Історія Української РСР: Епоха соціалізму / І. Рибалка, В. Довгопол. – К.: Вища шк., 1982. – 640 с.
10. Цегельський І. Від легенд до правди / І. Цегельський. – Філядельфія, 1960. – 313 с.
11. Ярославин С. Визвольна боротьба на західно-українських землях у 1918-1923 рр. / С. Ярославин. – Філадельфія, 1956.

Луцкий М. И. Формирование идей федерализма в Галиции во второй половине XIX – начале XX в. и их реализация в политико-правовой деятельности ЗУНР

В статье исследуются факторы формирования идей федерации Австрии и ЗУНР и предпосылки этих федеративных отношений. Особое внимание обращается на причины неудачных попыток Галичины в создании автономии и дается оценка действиям украинских парламентариев в создании предпосылок для возможного оформления федеративных отношений между Австрией и ЗУНР.

Ключевые слова: *ЗУНР, федерация, автономия, парламентарии, Главная Русская Рада.*

Lutsky M. I. Forming ideas of federalism in Galicia in the second half of XIX – early XX century and implementation of political and legal activities ZUNR

This paper investigates the factors forming ideas Federation Austria and ZUNR and preconditions of federal relations. Particular attention is paid to the causes of failures in establishing the autonomy of Galicia and assesses the actions of Ukrainian parliamentarians in creating conditions for the possible execution of federal relations between Austria and ZUNR.

Key words: *ZUNR, federation, autonomy, parliamentarians, Supreme Ruthenian Council.*

